

Sterke betrokkenheid bewoners - weinig 'vitale' projecten gesubsidieerd
Onvoldoende maatwerk bij verdeling subsidies voor Fries plattelandsbeleid

Assen – 29 maart 2011

De bewoners worden met succes bij de uitvoering van het Friese plattelandsbeleid betrokken. Tegelijkertijd levert de provincie door het ontbreken van duidelijke keuzes en prioriteiten in haar beleid onvoldoende regionaal maatwerk. De meeste middelen komen niet daar terecht waar de nood het hoogst is en 'vitale' projecten blijven ver achter bij de programmering. Dit concludeert de Noordelijke Rekenkamer in haar vandaag gepubliceerde rapport 'De sociaal-economische vitalisering van het Friese platteland'. Zij heeft onderzocht of keuzes, aanpak, maatregelen en sturing van de provincie aansluiten op de problematiek in de zes Friese regio's en doet op al deze aspecten aanbevelingen.

Beleid en provinciale keuzes

Plattelandsontwikkeling is sinds 2000 een belangrijke pijler onder het Europees landbouwbeleid, gezien de afnemende werkgelegenheid in de landbouw en de daarmee gepaard gaande bedreigingen voor een leefbaar platteland. Fryslân voert al zo'n 30 jaar plattelandsbeleid, maar heeft het begrip 'leefbaarheid' niet gedefinieerd en geen heldere analyse van de problematiek gemaakt. Het provinciaal beleid biedt te weinig houvast om keuzes te kunnen maken en prioriteiten te stellen die specifiek gericht zijn op problemen in de regio's.

Gebiedsgerichte aanpak en uitvoering van plattelandsprojecten

De provincie betreft bewoners actief bij de uitvoering van het beleid en biedt hen veel ruimte om projecten in te dienen. Wel heeft de provincie de gebiedsgerichte aanpak voor de zes regio's overgeorganiseerd zodat er door bestuurlijke drukte geen duidelijke afbakening van taken en werkzaamheden is van de diverse bestuurs- en gebiedscommissies. Belangrijker nog is dat het inzicht in de belangrijkste knelpunten ontbreekt, waardoor de verdeling van middelen niet gebaseerd is op de ernst en urgentie van de problematiek per regio. Hierdoor komen de subsidies niet terecht waar de nood het hoogst is. Voor bewoners van de Waddeneilanden is het meeste geld voor plattelandsontwikkeling beschikbaar, terwijl dit gebied er vanuit sociaal-economisch perspectief het beste voor staat. Door het ontbreken van scherpe selectiecriteria is er sprake van een scheve verdeling over projecten: van de 377 onderzochte projecten hadden er 251 betrekking op 'leefbaarheid' en bleef het aantal ingediende projecten gericht op verbreden van de plattelandseconomie ver achter.

Sturing en (financiële) keuzes provincie

De provincie hanteert een bottom-up benadering die sturing van onderop mogelijk moet maken. De provincie werkt niet met regiobudgetten: GS en niet de gebiedsplatforms bepalen de verdeling van provinciale, Rijks- en EU-middelen voor plattelandsontwikkeling. De gebiedsplatforms houden bij de selectie van projecten rekening met speerpunten in hun eigen gebiedskaders, maar deze sluiten veelal niet aan op doelstellingen van het provinciale plattelandsbeleid. De provincie wil sturen op doelrealisatie en niet op budget. Dit krijgt nog onvoldoende gestalte omdat de provincie niet helder voor ogen heeft wat in 2013 bereikt moet zijn en zij niet beschikt over informatie over resultaten van uitgevoerde projecten. Ook is de bijdrage van de projecten aan het behoud en ontwikkeling van de leefbaarheid van het platteland niet bekend.

Reactie provincie Fryslân en nawoord Rekenkamer

Gedeputeerde Staten zien voldoende aanknopingspunten in het rapport en in de aanbevelingen om de werkwijze te verbeteren, maar delen niet de algemene conclusie van de Rekenkamer met betrekking tot het leveren van maatwerk. Dat de provincie onvoldoende de problemen in beeld zou hebben en daardoor niet doeltreffend het geld zou kunnen inzetten, doet volgens haar geen recht aan de gezamenlijke inspanning van provincie en gemeenten.

De Rekenkamer merkt daarover op, dat haar kritiek zich richt op het feit dat het, ondanks de betrokkenheid van bewoners, onwaarschijnlijk is dat subsidies worden verstrekt aan projecten die bijdragen aan het opheffen van regionale knelpunten. De Rekenkamer vraagt daarom nadrukkelijk aandacht voor regionaal maatwerk. Dat betekent zowel een betere inhoudelijke aansluiting bij regionale knelpunten als een daarop toegespitste verdeling van het beschikbare budget. De provincie is als regisseur van het landelijk gebied verantwoordelijk om dit regionale maatwerk te leveren en hierop te sturen.

De Noordelijke Rekenkamer is op 1 januari 2005 opgericht in het kader van het dualisme. De missie van de Noordelijke Rekenkamer is om met onafhankelijke onderzoeken Provinciale Staten te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. In haar onderzoeken staan doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid centraal.

Noot voor de redactie:

Voor vragen over dit persbericht of meer informatie over het rapport 'de sociaal economische vitalisering van het Friese platteland' kunt u op de avond van publicatie via 06 - 44670287 en de ochtend erna contact opnemen met de Noordelijke Rekenkamer: 0592 - 304790. Het rapport en dit persbericht zijn te downloaden van onze website www.noordelijkerekenkamer.nl. Daar treft u ook meer informatie aan over het doel en de werkwijze van de Noordelijke Rekenkamer.